

PROJEKT

Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Daň z příjmů fyzických osob

(výukový objekt)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Fyzické osoby zdaňují všechny své příjmy jedinou daní, i když tyto příjmy mohou být různého charakteru. Proto se veškeré příjmy rozdělují do pěti skupin, které se pro účely zdanění nejprve posuzují samostatně a vytvářejí tzv. dílčí základy daně. Teprve z těchto dílčích základů se potom vytváří konečný daňový základ.

Jedná se o tyto skupiny příjmů:

- příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků (§6)
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§7)
- příjmy z kapitálového majetku (§8)
- příjmy z pronájmu (§9)
- ostatní příjmy (§10)

(Pro každého poplatníka je důležité přesně zařadit každý jednotlivý příjem do jedné z pěti skupin druhů příjmů. Nesprávné zařazení příjmů může vést k chybám ve stanovení základu daně a daňové povinnosti poplatníka.)

1. Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6)

Příjmy ze závislé činnosti jsou příjmy, které vyplácí zaměstnavatel zaměstnanci. Z těchto příjmů odvádí zaměstnavatel daň, a to formou zálohy na daň nebo srážkové daně. Vzhledem k tomu, že součet měsíčních záloh na daň z příjmu se zpravidla nerovná celoroční dani z příjmů, provádí se po skončení roku roční zúčtování záloh s vyčíslením daňového přeplatku, případně daňového nedoplatku.

2. Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7)

Příjmy z podnikání zahrnují:

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství
- příjmy ze živnosti
- příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů (auditoři, lékaři, advokáti...)
- podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku

Mezi příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti patří např. příjmy z výkonu nezávislého povolání (herci, zpěváci, malíři, hudebníci, profesionální sportovci...)

Uplatňování výdajů paušálem (procentem z příjmů)

Fyzické osoby mohou své výdaje uplatnit buď ve skutečné výši (podle daňové evidence) nebo zjednodušeně paušálem (procentem z příjmů). Poplatník volí ten způsob uplatnění výdajů, kterým dosáhne nižšího daňového základu. Výhodou výdajů uplatňovaných paušálem je to, že poplatník jejich výši nijak nemusí prokazovat ani evidovat. Nevýhodou je jejich relativně malá výše, takže tento systém není v řadě profesí uplatnitelný.

Přehled procentních sazeb paušálních výdajů:

- u zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství činí paušální výdaje 80 % z dosazených příjmů
- u živností řemeslných 60 %
- u ostatních živností 50 %
- u příjmů z jiného podnikání podle zvl. předpisů a z jiné sam. výděleční činnosti 40 %

Uplatní-li poplatník daň z příjmů výdaje tímto paušálním způsobem, má se za to, že v částce výdajů jsou zahrnuty veškeré výdaje vynaložené v souvislosti s jeho podnikáním.

Daň stanovená paušální částkou

Paušální daň má přispět ke zjednodušení administrativy u drobných podnikatelů – poplatníci se zbaví povinnosti vést daňovou evidenci a dohodnou si výši své daňové povinnosti s finančním úřadem. Je ale stanovena celá řada omezujících podmínek, které určí, kteří poplatníci mohou touto metodou stanovení daně využít. Jedná se o tato omezení:

- poplatník má příjmy ze zemědělské výroby, příjmy ze živnosti a příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů
- roční příjmy poplatníka za předchozí 3 zdaňovací období musí být do 5 miliónu Kč
- poplatník není plátcem DPH
- poplatník nemá žádné zaměstnance
- poplatník nemá žádné spolupracující osoby
- poplatník není účastníkem sdružení bez právní subjektivity

Postup při stanovení paušální daně

Daňový poplatník musí nejpozději do 31.1. podat na finanční úřad žádost o stanovení paušální daně na běžný rok. V žádosti musí být uvedeny předpokládané příjmy a výdaje podléhající dani z příjmů. Finanční úřad stanoví daň paušální částkou po projednání s poplatníkem do 15. května zdaňovacího období. Daň stanovená paušální částkou je splatná nejpozději do 15. 12.zdaňovacího období(tzn.daň je splatná dopředu). I v případě stanovení daně paušální částkou není poplatník zbaven veškeré evidence. Je nadále vést evidenci o výši dosahovaných příjmů, výši pohledávek a o hmotném majetku používaném pro výkon své činnosti.

3. Zdaňování příjmů z kapitálového majetku (§ 8)

Jde především o příjmy z kapitálového majetku v podobě úroků z vkladů na běžných účtech používaných v rámci podnikatelské činnosti, dále pak úroky z poskytnutých úvěrů a půjček jiným osobám či podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání.

4. Zdaňování příjmů z pronájmu (§ 9)

V rámci této skupiny příjmů jsou zdaňovány příjmy z pronájmu nemovitostí nebo bytů, příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostného pronájmu. I zde může poplatník uplatnit výdaje stanovené paušální částkou ve výši 30% ze všech dosažených příjmů z pronájmu.

5. Zdaňování ostatních příjmů (§ 10)

Zde patří např. příjmy z příležitostných činností, z příležitostného pronájmu movitých věcí, příjmy z nepodnikatelské zemědělské výroby aj.

Zjištění základu daně

Podnikatelé (fyzické osoby) uzavírají k poslednímu dni zdaňovacího období jednotlivé složky daňové evidence tak, aby zjistili:

- souhrnné částky daňových příjmů a daňových výdajů, v členění potřebném pro zjištění základu daně z příjmů
- zůstatky peněžních prostředků na bankovním účtě a v pokladně
- stavy neuhrazených pohledávek a závazků
- stavy majetku v pomocných knihách (kartách) majetku

Výsledek hospodaření za účetní období se zjistí jako rozdíl součtu zdanitelných příjmů a součtu daňových výdajů.

Úpravy rozdílu mezi příjmy a výdaji na daňový základ

Zdanitelné příjmy zapsané v peněžním deníku **se zvyšují o nepeněžní příjmy**, zejména o:

- čerpání zákonných rezerv (rozdíl mezi vytvořenými zákonnými rezervami a skutečnou výší nákladů na opravu dlouhodobého majetku)
- zdanitelné věcné dary přijaté v souvislosti s podnikáním
- příjmy ze zápočtu pohledávek

Daňové výdaje, zapsané v peněžním deníku **se upravují o nepeněžní výdaje**, tj. výdaje, které se v příslušném zdaňovacím období neprojeví jako úbytek peněžních prostředků, ale snižují základ daně. Jedná se například o:

- odpisy hmotného majetku
- zůstatkovou cenu vyřazeného hmotného majetku
- tvorbu zákonných rezerv
- časové rozlišení nájemného u finančního leasingu
- nepeněžní výdaje ze zápočtů pohledávek

Položky odčitatelné od základu daně

Od základu daně z příjmů lze odečíst:

Ztrátu – daňovou ztrátu lze maximálně umořovat 5 let

Část vstupní ceny nového hmotného majetku (tzv. odpočet reinvestic) - lze odečíst 10%, 15%, max 20% z ceny nového hmotného majetku, pokud je podnikatel jeho prvním vlastníkem a pokud

tento majetek plně využívá pro své podnikatelské účely.

Od základu daně lze ještě odečíst tzv. **nezdánitelné částky**. Jde především o :

- **dary** (platí stejná pravidla jako v účetnictví – musí být poskytnuté na vědu, výzkum, sportovní, kulturní aktivity, do školství, charitativní činnost aj., minimální hodnota daru musí být 1 000,-Kč a maximálně lze odečíst 10 % ze základu daně)
- **úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo hypotéky**, max. lze odečíst 300 000,-za rok
- **příspěvek na penzijní připojištění**, maximálně lze za 1 rok odečíst 12 000,- Kč
- **pojistné na životní pojištění**, maximálně lze za 1 rok odečíst 12 000,- Kč
- **zaplacené členské příspěvky**, maximálně 3 000,- za rok
- **úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání**, max. 10 000,- za rok

Daň z příjmů fyzických osob se vypočte ze základu daně (součtu dílčích základů z jednotlivých druhů příjmů) sníženého o nezdánitelné částky a o odčitatelné položky. Takto snížený základ daně se zaokrouhlí na stokoruny dolů a vynásobí **15 %** sazbou daně.

Od takto zjištěné daňové povinnosti se ještě odečítají **slevy na dani**:

SLEVA NA:	2009
- poplatníka	24 840,00 Kč
- důchodce	24 840,00 Kč
- druhého z manželů bez příjmů	24 840,00 Kč
- poživatele částečného invalidního důchodu	2 520,00 Kč
- poživatele plného invalidního důchodu	5 040,00 Kč
- držitele průkazu ZTP/P	16 140,00 Kč
- studujícího	4 020,00 Kč
- daňové zvýhodnění na dítě	10 680,00 Kč

Přiznání k dani z příjmů musí fyzické osoby podat nejpozději do 31. 3. následujícího kalendářního roku po skončení zdaňovacího období místně příslušnému finančnímu úřadu. U podnikající fyzické osoby může být tento termín prodloužen do 30.6. při využití daň. poradce či auditora.

